

A rendezvény támogatói:

VERES PÉTER GIMNÁZIUM
BAÁR-MADAS REF. GIMNÁZIUM
TATA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
VASZARY JÁNOS ÁLT. ISK., TATA

E-PRO KFT., TATA
BRINGÓHINTÓ KKT.
NAPVILÁG ALAPÍTVÁNY
ATTILA HOTEL, BUDAPEST

Hanganyag: CSIBA LAJOS, KEREKES BARNABÁS

A verseny első (körzeti) fordulójának helyi szervezői:

Bács-Kiskun és Csongrád megye: BARANYI BETTINA (Makó), DANCSI GYÖRGYÉNÉ (Makó), DR. HIDEGNÉ TORMA ERZSÉBET (Kiskunfélegyháza), JUHÁSNÉ ROZGONYI MÁRTA (Kecskemét), KUSTÁR TAMÁSNÉ (Kecskemét), PÉTER MARIANN (Kiskunhalas), TERCSINÉ TÓTH ILONA (Kecskemét), TÓTHNÉ HLAVÁCS MÁRIA (Szentés), UDVARHELYINÉ BÉRES IRMA (Szeged)

Baranya, Somogy és Tolna megye: BÓRÁNÉ KRASZNAILDIKÓ (Balatonföldvár), ENGLERTNÉ EKLICS IBOLYA (Pécs), GENCZLERNÉ HERCZEG ÁGOTA (Bonyhád), MEDE ZSOLTNÉ (Bóly), MUHARINÉ JOÓSZ ZSUZSANNA (Tolna), NAGYVÁRADAI HENRIETTE (Siklós), DR. SÜTŐ ZOLTÁNNÉ (Kaposvár)

Békés és Jász-Nagykun-Szolnok megye: JUHÁSZ ISTVÁNNÉ (Szarvas), KOCSMÁR MÁRIA (Szolnok), TÓTH ÉVA (Törökszentmiklós), TÓTHNÉ BODÓ MÁRIA (Gyula)

Borsod-Abaúj-Zemplén megye: KLAJ SÁNDORNÉ (Miskolc), DR. LUKÁCSNÉ FORGÁCS BEÁTA (Miskolc)

Budapest – Dél-Buda: ANTAL ERZSÉBET, GÖRÖG ZSÓFIA, OLÁHNÉ NÉMETH ILDIKÓ, SZABÓNÉ EGERVÁRI ÁGNES, DR. SZABÓNÉ REICHERT HILDA

Budapest – Dél-Pest: ÁRVÁNÉ DOBA MÁRIA, BALOGH GERTRÚD, LATÁK ISTVÁN, NAGY ANDREA, PAVLUSKA ÉVA

Budapest – Észak-Buda: FARKAS ESZTER, GELNICZKY GYÖRGY, HORVÁTHNÉ LÁPOSI ÉVA, MERÉNYI IMRE, DR. PRÓSZ GYÖRGYÉNÉ SZABÓ ÁGNES

Budapest – Észak-Pest: DR. GYOPÁRNÉ BARZSÓ MARGIT, KAPO SINÉ BODÓ ANNA, KOCSMÁR SÁNDORNÉ, LÓRÁNTFI MÓNKA, MAGYAR ZSOLT

Fejér és Veszprém megye: BERNÁTH VALÉRIA (Székesfehérvár), KÁSA ZSUZSANNA (Veszprém), NAGYNÉ DÖMÖS ERIKA (Veszprém), PETRIK ZSUZSANNA (Bicske)

Hajdú-Bihar megye: BARDÓCZINÉ WEINÉMER ÉVA (Debrecen), CZEGLÉDI ILDIKÓ (Debrecen), KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Derecske), SZABÓNÉ JUHÁSZ EMESE (Hajdúszoboszló), WEINÉMER SÁNDOR (Hajdúböszörmény)

Heves és Nógrád megye: LACZKÓNÉ KISS BEATRIX (Eger), OMBÓDINÉ MADAI JUDIT (Gyöngyös)

Komárom-Esztergom és Győr-Moson-Sopron megye: BOGNÁR EDIT (Győr), GAZDAPUSZTAINÉ VÉBER GABRIELLA (Tata), MOGYORÓ SINÉ ZACHAR ILDIKÓ (Esztergom), SZABÓ JÓZSEFNÉ (Tatabánya)

Pest megye: CSÁKÓ JÓZSEFNÉ (Dunakeszi), KÁNTOR ARANKA (Érd), KUN SÁNDOR (Monor), POZSGAI MARIANNA (Budaörs), SZABÓNÉ EKKER ÉVA (Gödöllő), TAKÁCSNÉ BERKI VERONIKA (Budaörs)

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye: CSERVENYÁKNÉ BIHARI ILONA (Nyíregyháza), MURGULYNÉ KOVÁCS EDIT (Mátészalka), TÓTHNÉ ANNUSKA ZSUZSANNA (Kisvárd)

Vas és Zala megye: BABATINÉ SIMON MARIANNA (Zalaegerszeg), MARTH JÓZSEFNÉ (Sárvár), TISLERNÉ TÓTH ZSUZSANNA (Nagykanizsa), TRAXLERNÉ HORVÁTH EDINA (Szombathely)

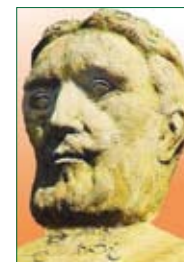
„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2012. Országos döntő 5. osztály

A rendezvény fővédnökei:

Dr. GLOVICZKI ZOLTÁN oktatásért felelős helyettes államtitkár
Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsorok összeállítója:

PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

FERENCZY NOÉMI középiskolai tanár
MARTON ÁGOTA középiskolai tanár
TÓTH ANDRÁS általános iskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

Az országos döntő főkoordinátora:

GAZDA-PUSZTAINÉ VÉBER GABRIELLA középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Mely szavak kerülhetnek a **szótaglánc** hetedik helyére?
LÁMPA – PALACSINTA – TAPASZTAL – TALMI – _____ – _____ – _____?
(A) KERGET (B) CSINOS (C) MAZSOLA (D) TAGSÁG (E) BÁLNA
- Melyikben **nincs** kakukktójás? Azokat jelöljétek meg, amelyeknek mind a négy tagja azonos szófajú!
(A) közepes, hatalmas, rengeteg, kicsi (B) szebb, külső, oktondi, botor
(C) néhány, hetvenhét, ötödikbe, sokat (D) erő, fűszálak, lóval, szépség
(E) hozz, lenne, futás, szaladtatok
- Miért fogadta vissza kitagadott lányát *A só* című népmese királya?
(A) Mert a királylány bocsánatot kért tőle egy levélben, amelyben visszavonta amit mondott. (B) Mert a királylány nővérei megsajnálták, és kérlelni kezdték apjukat. (C) Mert a másik két lányát elragadta a sárkány, és csak ez az egy maradt neki. (D) Mert a szomszéd királyfi mindent sótlanul tálalt neki, amiből megértette leánya szavait. (E) Mert álmában egy tündér megfenyegette, hogy országa elvész, ha nem fogadja vissza a lányt.
- Számnevek helyesírása. Melyeket írtuk helyesen?
(A) négyötöd (B) tízezer-tíz (C) három féleképpen (D) 1-jén (E) 6.-ba
- Igaz/Hamis: Jelöljétek meg az igaz állításokat!
(A) Igemódokból több van, mint igeidőkből. (B) Afelszólító módnak csak jelen ideje van. (C) A feltételes módnak nincs jövő idejű alakja. (D) Az igekötőt az igével mindig egybeírjuk. (E) A múlt idő jele kijelentő módban a -t vagy a-tt.
- Móra Ferenc *A csókai csóka* című versének összekeveredtek a szavai. Állítsátok helyre az első négy sorát! Ha jól dolgoztatok, akkor már csak az a feladat, hogy az első, a negyedik, a tizedik, a tizenegyedik és tizenkettedik betűt összeolvaszátok, és megfejtsétek, mit jelent az így kapott szó.
eszébe Csókai szeretett öltözni csókának mi jutott? Föl volna fehérbe.
(A) régi fiúnév (B) törött, csonka (C) kisebb vízi jármű
(D) ivóedény, bögre (E) kis fának a tönkje
- Melyiket írtuk helyesen? (A) Eddzjetez többet! (B) Lőj pontosabban!
(C) Hozzd el! (D) Javisd ki! (E) Ereggy el!
- Fiúneveket írtunk le anagrammával. Mi a nevek helyes betűrendje?
1. OKOS MOND 2. SZIKÁR INT 3. MI INDOK
4. ELEMNEK 5. ELVETNE 6. TE MERED
(A) 613254 (B) 613542 (C) 615423 (D) 631524 (E) 631425

- Gárdonyi Géza *Egy magyar rab levele* című írásából idéztük az alábbi részletet. Olvaszátok el, majd válasszátok ki az igaz állításokat!
„Kedves ezüstös drága dáadém! Ezer nemes arany tizedét örömmel ropogtasd örök keserűség keservét ivó magzatodért. Egészségem gyöngy. A vaj árt. Ritkán óhajtom sóval, borssal. Ócska lepedőben szárítkozom álmomban ...”
(A) A történet szerint a levélíró tatár fogságban van.
(B) Arról ír, hogy végre összegyűlt a váltságdíj érte.
(C) A rab rejtjeles üzenetben kér különféle eszközöket, hogy kiszabadulhasson.
(D) Szüleinek sajnos nem sikerül megfejteni az írást.
(E) Sikerül megfejteni, és felszabadítják az egész várost.
- Mely közmondások szólnak a szegénységről? Azokat jelöljétek meg, amelyekben a kipontozott helyre a *szegény* szó illik!
(A) Nem szokta ... a szántást. (B) ... ember vízzel főz.
(C) Ritka vetésnek ... az aratása. (D) Két ... egy csárdában nem fér meg.
(E) Lassan ballag a restség, nyomában a ...-ség.
- A négy felsorolás mindegyikéből a jelentése miatt kilóg egy-egy kifejezés. Ha ennek a négy kakukktójásnak az utolsó betűit összeolvaszátok, egy értelmes szót kaptok. Mit jelent ez a szó?
1. hebrencs, szeleburdi, kótyagos, kelekótya 3. zsúr, kavalkád, rumli, káosz
2. sunyi, csalafinta, álnok, galád 4. fondorlat, fortély, ármány, hepaj
(A) könnyű lábbeli (B) csonk, tönk (C) rügy, hajtás
(D) kalász (E) a család legfiatalabb tagja
- Mely mondatokban van nyelvhelyességi hiba?
(A) Én is szívesen innák még egy bodzaszörpöt! (B) Van még valaki a házba, vagy mindenki kijött? (C) Elek hamar megszívlelte új osztálytársait. (D) Haladéktalanul el kell kezdenetek a munkát! (E) Este tíz óra magasságában érkezünk.
- Keressétek meg az összes olyan hárombetűs magyar szót vagy ragozott szóalakot, amelyekben a betűk sorrendje: mássalhangzó – magánhangzó – majd még egyszer ugyanaz a mássalhangzó! (Ilyen például a *BAB*.) Majd jelöljétek meg az igaz állításokat!
(A) Legalább 25 ilyen szó van. (B) Ige nincsen köztük.
(C) Némelyik mássalhangzóval egyáltalán nem lehet ilyen szót találni.
(D) Van olyan mássalhangzó, amellyel így akár öt szót is találhatunk.
(E) Hosszú ő-vel és ű-vel nem találhatunk ilyen szót.

A következő feladatot a válaszlap kijelölt helyén oldjátok meg!

- Írjátok a csapatról vagy a versenyre készülésről, illetve magatokról egy 2-3 versszakos kis bemutatkozó versikét! Írjátok bele a csapat nevét, esetleg a ti neveiteket, beceneveiteket! Törekedjétek a rímre, ritmusra, és adjátok címet neki!